

Łistil ka krupic

restaurátorský záměr

Praha, Šíjen 2017

Ing. Jan Palas
Restaurování a provoz historických strojů
Malešická 27, 130 00 Praha 3 IČO 72029013

tel. +420 603 357 259
e-mail: ruston@centrum.cz
povolení MK ČR k restaurování č.j. 4350/2003

X

Základní údaje o předmětu:

Výrobce	neznámý
Tovární číslo, rok výroby	nezjištěno, stáří přes 100 let
Rozměry přibližně (d x š x v)	1,8 x 1,1 x 1,5 m
Hmotnost přibližně	50 kg
Převažující materiál	dřevo, železo
označení NZM	inv.č. 113134

Popis předmětu

Transmisní stroj nejjednodušší stavby pro aspirální iigtlní obilovin v domácích podmínkách. Konstrukce je převážně dřevěná, ze železa je vyroben i tyčamenný vřták a oplechování jeho bubnu. Pohon pomocí dřevěné plnostlné šemenice. Dřevěná násypka je opatřena hradítkovým uzávěrem, z něhož krupice propadáva svisle do sbílné nádoby, otruby jsou proudem vzduchu vyháněny vodorovně za stroj. Stroj je nesen i tyšni pevnými nohami spojenými trémcem, je bez nátěru, v barvě přirodního dřeva.

Stav předmětu

Istika je prakticky kompletní, zne iigtlní mazadly není přitomno. Na zadních nohách jsou dráčky, v nichž byl pravděpodobně montován stě, na kterém stála nádoba sbírající pro iigtlný proud krupice anebo žlab sbírající krupici do přstaveného vřta. Přesné provedení se nepodařilo zjistit. Istika nese stopy dřve provedené konzervace (tanátové pasivace) železných dílů, bohužel bez demontáže dřevěných dílů, na nichž zůstaly fialové skvrny po aplikaci. Ve spoji oplechování ventilátoru zůstala koroze.

Fyzická kondice istiky je mimořádně špatná. Dřevěné konstrukce jsou přirozeně opotřebené provozem a zne iigtlny prachem, ale především masivně napadené dřevokazným hmyzem. Pod strojem jsou hromádky pilin. Vřtá spoje je rozklížená, místy je dřevo popraskané vlivem rozesychání.

Návrh restaurátorského zásahu

Navrhuji ponechat istiku s provozní patinou a opotřebením, t.j. provést pouze sanaci a konzervaci stroje. Před započetím restaurátorských prací musí být istika iástečně rozložena a díly zbaveny mechanických neistot, zvláště prachu.

Všechny **železné díly** se ručně zbrousí nebo okartálují a poté se pasivují taninem. Při montáži doporučuji namazat mírně uložení hřdele ventilátoru, aby se mohl bez odporu pohybovat. Použije se směs silikonového oleje s grafitem nanážená štětcem. Plechový obal ventilátoru se sejme a konzervuje stejným způsobem. Hřebíky pro oplovné upevnění se použijí nové, stejné velikosti.

Všechny **dřevěné díly** musejí projít sanací proti dřevokazným parazitům. Vzhledem k malým rozměrům skříně istiky ji lze sanovat ozášením v komoře Středoevropského muzea v Roztokách u Prahy. Doporučuji slepit praskliny a rozklížení dílců, např. bílým akrylátovým lepidlem na dřevo (Dispercol D3), případně i praskliny vyplnit brousitelným

tmelem na dřevo shodného odstínu a spáru zalístit ručním obroušením. Doporužuji zjistit provedení výsypného glabu (nebo stolu) a doplnit jej. Nové dřevo musí být rovněž sanováno a jeho barva se sjednotí se zbytkem lísťky lazurou vhodného odstínu. Detaily šegění jednotlivých chybějících dílů doporučuji projednat před restaurováním s kurátorem sbírky.

Závěrečná **konzervace** všech kovových dílů se provede olejem, např. Ravel D. Před konečnou konzervací doporučuji ošetřit všechny dřevěné díly preventivním postřikem proti dřevokaznému hmyzu. Poté se provede konzervace dřevěných konstrukcí lněným olejem nebo Solakrylem.

Práce musí provádět dodavatel, který má dlouhodobé zkušenosti s renovací dřevěných konstrukcí, ideálně se zaměřením na historické zemědělské stroje, profesionální dílenské zázemí a odpovídající reference.

Ing. Jan Palas
**RESTAUROVÁNÍ A PROVOZ
HISTORICKÝCH STROJŮ**
Malešická 27, 130 00 Praha 3
IČO: 72029013

25.10.2017

Љистil ka krupic - fotodokumentace

Obr. 1-2 Łistij ka krupic - celkové pohledy.

Obr. 3 Násypku i ostatní rozeschlé díly doporučí uji slepit nebo zatmelit.

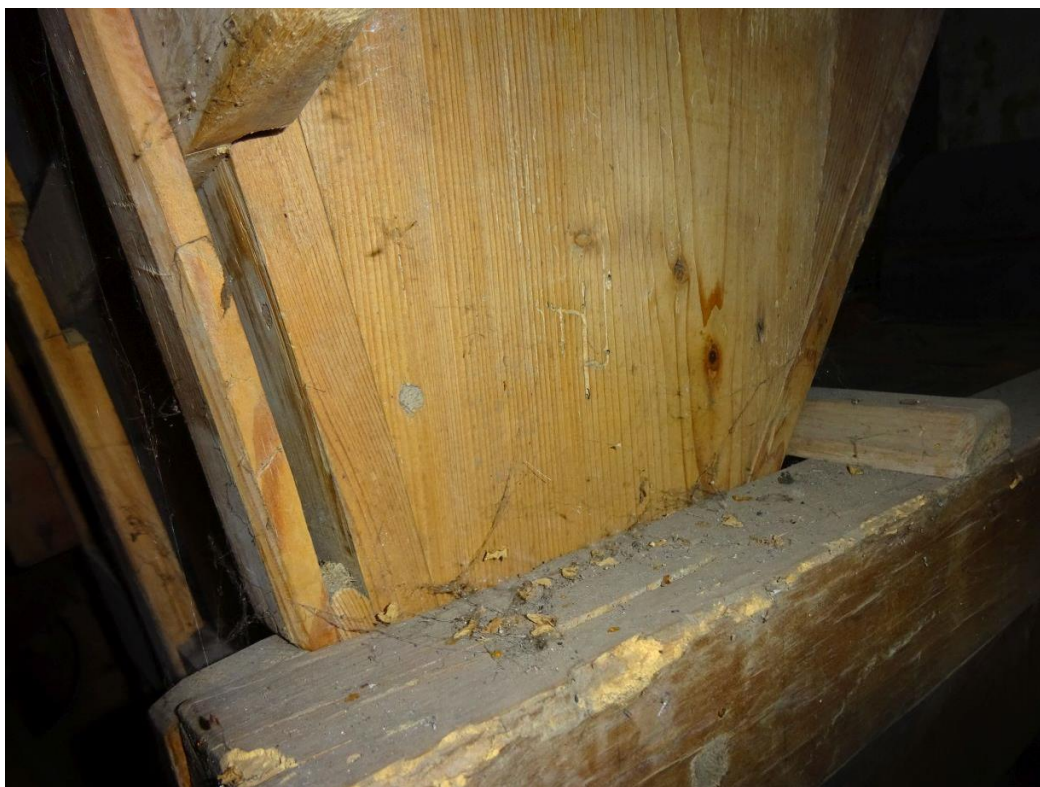
Obr. 4 Detail dřevěné hnací šmenice, vlevo je vidět rozvolňný spoj oplechování ventilátoru. Na dřevě jsou skvrny po tanátu.

Obr. 5 Hřdel na opačné straně ventilátoru. Je dobře patrné dřevě provedené tanátování kovových dílů. Inventurní číslo doporučuji přemístit na sokl stroje.

Obr. 6 Detail otvoru v násypce uzavíraného hradítkem. Na stojinové rámu vpravo je vidět stopa po upevnění glabu i stolu.

Obr. 7 Lístička je masivně napadena dřevokazným hmyzem.